

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

in te Tongeren
OLLEE, uit-
eigenaar van dit
De **RIJDER** ver-
schijnt dinsdags, 's don-
derdag, en 's zaterdags.
Alle toezendingen van brie-
ven, ges. of aankondigin-
gen, moeten franco
gedaan worden aan den
uitgever Groote-Markt,
n° 37-39, Tongeren.

Abonnement.
3 maal per week 6 fr. 's jaars
2 » » 5 fr. »
1 » » 4 fr. »
Een blad afzonderlijk 10
centiemen.
De abonnementen zijn
vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 cen-
tiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en
andere artikels, voornamelijk
binnen in het blad: 1 frank
den drukregel.

TONGEREN, DEN 5 JANUARI 1909.

GEMEENSCHAPPELIJKE NIEUWS.

OVER DE MELKVOEDING. — Over voeding en meer bijzonder over melkvoeding schrijft Dr J. de Groot, in het « Medisch Weekblad » een merkwaardig artikel, dat wij hieronder beknopt weergeven:

Kindereien, die « versterking » noodig hebben, geeft men liefst melk en eieren. In de theorie is er wel iets te zeggen op onze gewoonte om het groeiend kind deze voedingsmiddelen toe te dienen, omdat de melk en de eierdooier naar verhouding meer kalk bevatten dan alle andere voedingsmiddelen. Er is dan ook niets tegen aan te voeren, als men een kind een ei laat eten en melk te drinken geeft. Het heeft daar meer aan dan water of limonade.

Maar men moet er zich wel voor wachten te veel melk te geven.

Er is wellicht geen voedingsmiddel, waarvan zooveel misbruik wordt gemaakt als van melk; een misbruik waarvan de geneesheer dikwijls zelf de schuld is. Al te dikwijls zelfs wordt door den dokter zelf de raad gegeven, maar ferm melk te drinken. Anderhalve liter of zelfs twee liters per dag wordt als matig melkgebruik beschouwd; de schrijver van het artikel verklaart meer dan eens zieken te hebben behandeld, die op raad van den dokter 3 of 4, zelfs 5 liters melk per dag dronken.

« Menigmaal werd mij gevraagd, zegt hij, of ik voor melkdrinken ben. Ik antwoord daarop: In sommige bepaalde gevallen, kan het gebruik tijdelijk noodig en nuttig zijn, maar als voeding voor volwassenen is het gebruik van melk beslist af te keuren. Melk is het voedsel voor zuigelingen en voor kalveren, maar niet voor volwassen menschen.

EERSTE NOG GEBRUIKTE VERLICHTINGS-METHODEN. — De eerste gebruikte wijzen van verlichting zijn nog veel verspreid. Te New-York, zegt de « Journal des Brevets », ziet men nog op kramen, in de Latijnsche wijk, lampen die uitgehaald zijn in gedroogde kazen en gevuld met ranzig vet; deze lampen gelijken aan die welke men ook nog bij de Siciliaansche boeren aantreft.

In Polen en in Hongarië wordt de natuurlijke ozoniet in stukken gesneden, waarop men eene wiek aansteekt.

In Siberië bedient men zich van vlech-ten in kemelhaar, die men op stukken roet legt.

Men vindt, in vele landen, lampen in den vorm der oude lampen, waarin verschillende soorten van olie gebrand worden, volgens de landen.

Millioenen inwoners van Asië en Polynesië gebruiken nog gedroogde sneden cocosnoten, welke men langs de twee uiteinden kan doen branden. (Het spreekwoord: de kaars langs beide kanten aansteken, zou overigens van Oosterschen oorsprong zijn). Het aldus verkregen licht rookt niet, maar de geur is nogal onaangenaam. Er wordt nog steeds een grooten handel gedreven in « cocosvingers ».

DUIVEN. — Hoe vindt de duif den terugweg? In het orgaan van den Duitschen Postduivenbond wordt er op gewezen dat de postduif niet zoo maar, door een magnetische kracht getrokken, den weg naar huis vindt, doch gewoonlijk op aanmerkelijke hoogte steeds grootere kringen trekt en aan den horizon bekende voorwerpen zoekt.

Bij slecht weer vinden slechts weinig duiven den terugweg. Kapitein Spelterini heeft na zijn laatste tocht over de Alpen verschillende duiven opgelaten. Daar de dieren door de hooge bergketen geen herkenningspunten ontwaarden, zijn ze niet teruggekeerd.

MOLLEN. — De mol is een van die dieren welke ons de grootste diensten bewij-

zen en zich juist daarom den haat der menschen op den hals heeft getrokken. Hij wroet de aarde los en knaagt de wortels der planten af, zegt men.

Het eerste is waar en daarmede doet hij op versen bezaaide gronden wel eenige schade.

Maar het tweede — dat hij de wortels der planten afeet — is volkomen onjuist. De mol kan met geen plantaardig voedsel leven; hij moet insecten hebben, en het is juist om die insecten op te zoeken, dat hij den grond om woelt.

Nu het zijn die insecten en niet de mol die de planten beschadigen, doe kwijnen en vergaan.

Als zij eenen mol vangt en ombrengt, dan schenkt hij het leven aan miljoenen insecten, welke den oorlog zullen voeren tegen uw planten en zaaien.

In de boomgaarden is de mol van het grootste nut; hij onderzoekt daar de wortels der boommen en vangt er al de insecten, welke er op zitten.

Er zijn immers insecten die hunne eieren leggen op de wortels der boommen, gelijk anderen ze leggen op de takken en twijgen.

En zie nu eens hoe die arme mol vervolgd wordt!

Men zet mollenijzers om hem te vangen; men giet zijne gangen vol water om hem te doen vluchten, en als hij te voorschijn komt, dan slaat of stampt men hem dood en zijn lijk spijkt men op een stokje om het ten toon te stellen, als had men eene groote overwinning behaald.

Ziedaar hoe dwaas en ondankbaar wij zijn.

— **DE GESCHIEDENIS VAN DEN INKT.** — Als men bedenkt, waarvoor de inkt al niet gediend heeft, komt men er toe hem wel een zeer bijzonder sap te noemen. Heel vroeg bediende men zich om te schrijven van eene soort Oost-Indischen inkt, vervaardigd uit roet en gummi, soms vermengd met het vocht uit het gewel van den inktvisch. Later werden reeds koper, vitriool, galappels als hoofdbestanddeelen genoemd; in den laatsten tijd van het Romeinsche keizerrijk maakte men ook rooden inkt uit monie (zekere slechtkundige samenstelling van het lood).

Wanneer men het perkament een tweede maal gebruiken wilde, wischte men het geschrevene met een spons uit. Hoe men in de middeleeuwen schreef, tonen ons de talrijke miniaturen in oude folianten. De vlijtige schrijver zit meestal voor een lessenaar, in de rechter hand een penneschacht en in de linker een mesje, om de ruwe plaatsen in het perkament glad te maken; voor hem ligt de perkamentrol.

Een of twee hoornen, gevuld met rooden en zwarten inkt, bevinden zich nog op den lessenaar. Schrijvers van beroep droegen meesten pen en zulk een inkt-pot in den gordel bij zich. Reeds in het begin der middeleeuwen beschikte men over inktsoorten die van de tegenwoordig gebruikte niet zeer veel verschillen. Als hoofdbestanddeelen worden galappels, vitriool, wijn en bier genoemd.

In het klooster Tegernsee waarvan de inkt zeer gezocht was, heeft men een oud recept ontdekt, dat de volgende stoffen voorschrijft: « lood gal, 3 lood gummi, 6 lood vitriool ».

De inkt was toen tamelijk duur, maar ook goed, zooals wel overtuigend bewezen wordt door de zwarte kleur der letters in vele oude handschriften.

Stads- & Provincienieuws

M. Burggraaf DESMAISIÈRES' onze achtbare volksvertegenwoordiger, zal op **Donderdag 14 Januari** aanstaande, dag der voor, in het lokaal der Land- en Tuinbouwmaatschappijen, Koffiehuys *Allée-Verte*, Kiekenstraat te Tongeren, van 10 ure tot 1, de

personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

BITSINGEN. — De werken van den tram Genck-Luik, in de richting Bitsingen-Liers, verdienen een bezoek in het opklimmen naar Houtain. Nergens in de Jekervallei heeft men schooner gezicht.

FALL-MHEER. — Er aan het gemeentebestuur van Fall-Mheer. Overal zijn er op noodige plaatsen lantaarns gezet die bij donkere nachten het gansche dorp verlichten. 't is eene uitgave die zeer degelijk is geplaatst.

VELDWEZELT. — Dieven zijn zondag tijdens de vroegmis bij den e. h. pastoor ingebroken. Door het inslaan eener ruit van een venster aan den achterkant zijn de dieven de pastoor ingedrongen en hebben in de brandkas een bedrag van ongeveer 4000 fr. gestolen. Eene andere som geld is door de dieven niet opgemerkt geworden. Tot nu toe heeft men nog geen spoor gevonden.

GENCK. — De boringen op Winterslag zijn gestraakt; men heeft tot op omstreeks 1300 m. geboord en volgens het schijnt zijn de uitslagen gunstig.

Op ongeveer 500 meters van de vorige plaats zal een nieuwe boortoren opgericht worden, waarvan de machines viermaal meer kracht hebben. Op deze plaats zullen denkelijk ook de eerste groote werken begonnen worden.

RECKHEIM. — De gendarmen moesten hier een schippersknecht aanhouden die af te rekenen had met de justitie. Dit was niet gemakkelijk. De knecht was op het schip helgeen aan wal lag. De gendarmen poogden bij middel eener plank er op te geraken maar ieder keer stiet de knecht de plank in 't water, trok dan naar zijne kajuit en speelde dan een deuntje op zijn harmonika. Dit spel duurde eenige uren, tot eindelijk de baas kwam en de boeten betaalde.

VALKENBERG. — Nabij den treinstilstand van Vroenhof werd het verminkt lijk gevonden van G. Welters, 50 jaar oud, gehuwd en huisvader, wonende te Schimmert. De ongelukkige was een been afgereden en de ingewanden lagen over de spoorlijn verspreid.

BINNENLAND.

LUIK. — **VERBRAND.** — Vrijdag, rond 7 ure, wilde een voorman, met name Spaily, die het huis nr. 20 der Grande Bèchestrade woonde, te bed gaan, terwijl twee zijner gezellen, die daar tegenwoordig waren, zijne kamer verlieten. Op dat oogenblik stiet hij, ten gevolge eener verkeerde beweging, de petroollamp om, met het gevolg dat het beddegoed begon te branden. Zijne makkers snelden hem ter hulp, en gelukten er in de vlammen uit te dooven. Een hunner greep de lamp en wierp ze op straat, echter niet zonder zich erg te verbranden aan de rechterhand. Een geneesheer verzorgde beiden, en beval vervolgens Spaily naar het gasthuis van « Beieren » over te brengen.

BRESSOUX. — Eenige knapen plaagden een kameraad. Deze werd zoo kwaad dat hij de plagers achtervolgde en een hunner een steek toebrengt, die den dood voor gevolg had.

De jonge moordenaar was naar Luik gevluht en is daar aangehouden.

FRA PONT. — **KERKDieven.** — Sinds eenigen tijd werden er diefstallen begaan in onze kerk. Men hield een oog in 't zeil, en Woensdag morgen, rond 6 ure, traden twee vreemdelingen, een man en eene vrouw, den tempel binnen. Weldra bemerkte men dat zij, bij middel van een met eer bestreken stokje, geld uit de offerblokken haalden. De gendarmen werden verwittigd en kwamen de dieven aanhouden. Deze zullen ter beschikking gesteld worden van het Parket.

SERAING. — **NOG EENE!** — Ten huize n. 52 der Jean-de-Seraingstraat, woont de genaamde Maria Jacob, echtgenoot Lusters. Woensdag namiddag, rond 3 ure, terwijl zij zich met baren wasch bezig hield, bemerkte zij eensklaps dat de kachel bijna niet meer brandde. Om ze gemakkelijker weer aan te steken goot zij er petroleum op. De kruik ontplofte, de kleeders der onvoorzichtige vatteden vuur, en 't is in dezen toestand, dat zij naar buiten stormde. Een voorman der bakkerij Lebonulle-Delize reed op dezen oogenblik voorbij, hij snelde de vrouw ter hulp en gelukte erin de brandende kleeders van het lichaam te skuren. Doch zij was reeds erg verbrand; haar aangezicht is onken-nelijk, en van haar haar is geen spiertje overgebleven. Men heeft ze naar het gasthuis van « Beieren » overgebracht, doch het is te vreezen dat zij hare onvoorzichtigheid met het leven zal

moeten bekoopen. Haar kind, dat in de wieg lag, liep insgelijks groot gevaar in de vlammen om te komen. Het was reeds licht verbrand, toen een buurvrouw op zijne kreten kwam toegelopen en het van een gewissen dood reddde. Heer doctor Gillet heeft het verzorgd en keestert veel hoop hem het leven te behouden.

TILLEUR. — **VREESLIJK DRAMA.** — Een dronkaard Heusy genaamd, kreeg in eene herberg twist met den herbergier.

Deze trok Heusy in de trapzaai en bracht hem verscheidene messteken toe. Daarna wierp hij hem terug in de gelagkamer. De andere verbuikers wilden alsdan Heusy verder afmaken. Gelukkiglijk snelden gendarmen op het hulp-groep en het hooren lossen van revolvergeschoten toe.

Verscheidene aanhoudingen werden gedaan. Heusy is naar het Beiersch gasthuis van Luik overgebracht. Zijn toestand is wanhopig.

BRUSSEL. — **MEISJE VERBRAND.** — Mej. L., 22 jaar oud, wonende Anderlechtstraat, was zondag avond, rond 7 ure, op hare kamer haar maal aan het gereedmaken. De kat sprong eensklaps de brandende petroollamp omver; de lamp ontplofte en deelde het vuur mee aan de kleeders van het meisje.

Toen de geburen de vlammen konden uitdooven, was de ongelukkige vreeselijk verbrand.

— **o—** Om zeer fijne en keurige biscuits te hebben, vraag de **Biscuits Parain**. Proef de specialiteiten zooals: Petit Beurre; Bruxelles Kermesse; Rachel; Van Dyck; enz. enz.

GENT. — **MOORD EN ZELFMOORD.** — In eene herberg op de Nijverheidslaan, woonden de echtgenooten Crayenaere. De vrouw was er van door getrokken, en nu kwam zekere vrouw Duprez daar op kwartier wonen.

Zaterdag morgen kwam de man dezer laatste in de woning van C. en bracht hem een messteek toe in de zijde en een in het hoofd. C. viel dood neer, waarna de moordenaar zich op den koer ging zelfmoorden.

ANTWERPEN. — **HOE VER EENE DUIF KAN VLIËN.** — Te New-York is een stoomschip uit verschillende havens van Zuid-Amerika aangekomen. De kapitein verklaarde aan de Braziliaansche kust eene duif gevangen te hebben, draagster van eene nota meldend dat de vogel te « Antwerpen » was opgelaten. Aldus had zij eenen afstand van meer dan 3,500 Engelsche mijlen afgelegd.

— **DOOD GEVROZEN.** — Donderdag morgen heeft men op het binnenschip « John », gevarend op n° 37 van het Kempisch dok de schippers jongen dood in zijne kooi in het vooronder gevonden.

Men meende eerst dat hij aan de gevolgen van verstikking overleden was.

Dr Arendt, die ter plaatse werd geroepen, stelde echter vast dat de ongelukkige aan de gevolgen der koude overleden en dood gevrozen was.

— **ROOK NOOIT IN 'T BED.** — Een inwoner van Berghem, M. Maes, wonende Oude baan, was gewoon, in zijn bed liggend sigaretten te rooken.

Die slechte gewoonte heeft hem het leven gekost.

Dinsdag avond, rond 11 ure, in zijn bed liggend, zag hij eensklaps dat de meubelen van zijne slaapkamer in brand stonden.

Zwaar aan rheumatische lijdend kon hij niet vluchten, zoodat hij alleen om hulp kon roepen.

Daarop kwam de meid toegesnel, en deze kon met behulp der geburen den brand uitdooven. Doch de ongelukkige rooker was over zijn geheel lichaam zoo zeer verbrand dat hij weldra aan zijne wonden bezweken was.

DOORNIJK. — **VAN KOUDE GESTORVEN.** — De werkmans Benoit Van-leupette, wonende op den steenweg van Douai, te Doornijk bezweek aan bloedopdrang, veroorzaakt door de koude.

— **o—** **LIEFHEBBERS** van fijne wijnen, koopt de uitmuntende wijnen van 1904 en 1906, en wendt u in vertrouwen tot het **Huis Ch. Vandermeulen**, 32, Robianostraat, Brussel. Zie verder aankondiging.

BUITENLAND.

Frankrijk

AANSLAG. — Donderdag avond is zekere Bénédicti in het ministerie binnengedrongen en hij heeft in de richting der bureelen van M. Clemenceau verschillende revolvergeschoten gelost. Toen men hem aanhield, riep hij: Weg met den tyran!